

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПОДАТКОВА СИСТЕМА”
(для бакалаврів)**

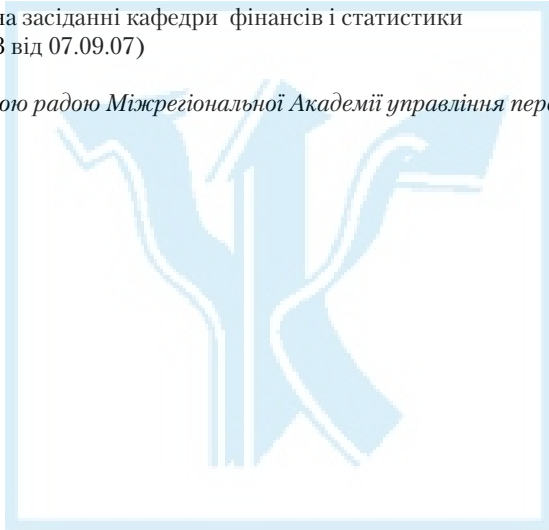
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри фінансів і статистик *О. Л. Лісовською*

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і статистики
(протокол № 3 від 07.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Лісовська О. Л. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Податкова система” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 43 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів, зміст матеріалу для самостійного вивчення дисципліни, питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди з дисципліни, індивідуальні завдання для самостійної роботи, теми рефератів, ключові терміни, питання для самоконтролю і самоперевірки, список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вивчення дисципліни “Податкова система” є формування у студентів базових теоретичних знань щодо основ побудови податкової системи, принципів оподаткування, видів податків, організації податкової роботи, а також набуття практичних навичок обчислення розмірів платежів до бюджету. Набуття знань про зміст оподаткування, сучасний стан податкової системи в Україні та її вплив на розвиток суспільства, одночасно формувати у студентів розуміння важливості надходжень коштів до бюджетної системи, особистої відповідальності платників податків, все це дозволяє реалізувати освітню та виховну складову загальної мети вивчення дисципліни. Практичний результат досягається набуттям умінь обчислювати податкові платежі, оцінювати вплив податків на економіку держави, розробляти пропозиції щодо вдосконалення податкової системи.

Конкретизація загальної мети дозволяє визначити безпосередньо завдання для вивчення курсу:

- набуття теоретичних і спеціальних знань, необхідних для дослідження податкової системи та податкової політики в Україні;
- набуття комплексу навичок і вмінь визначення податків і зборів, необхідних для прийняття правильних практичних рішень у сфері фінансово-господарської діяльності.

Студенти повинні

знати:

- поняття та складові елементи податкової системи;
- види податків та зборів (обов'язкових платежів);
- основні проблеми податкової системи та напрями її вдосконалення.

За результатами вивчення курсу студенти повинні

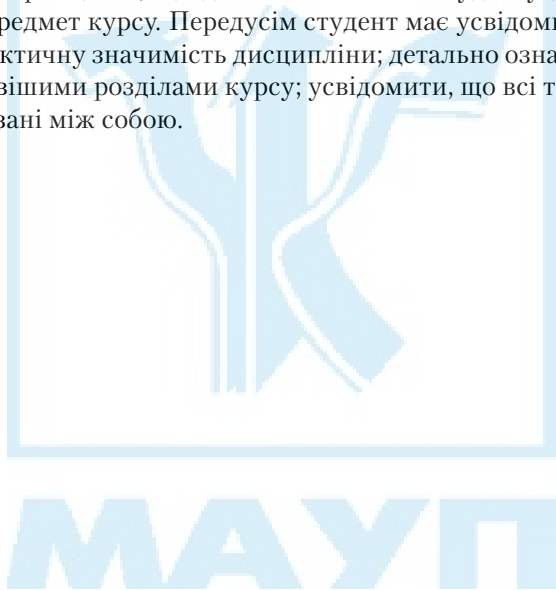
вміти:

- розраховувати суми податкових платежів та інших обов'язкових платежів неподаткового характеру,
- визначати вплив податкових платежів та інших обов'язкових платежів на результати господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- використовувати методи податкового планування.

Процес навчання у вищому закладі освіти передбачає здобуття студентами знань під час аудиторних лекційних і семінарських занять у комплексному поєднанні їх з самостійною та індивідуальною роботою на навчальній базі академії та поза її межами. Самостійна робота студентів формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентами знань.

Дисципліна поглиблює знання, отримані студентами при вивченні курсів “Основи економічних теорій”, “Фінанси”, “Економіка підприємств”, “Фінанси підприємств” та ін.

Самостійна робота студентів має бути систематичною, послідовною, здійснюватися з використанням методико-технологічних прийомів та принципів, що дасть можливість студенту досконало опанувати предмет курсу. Передусім студент має усвідомити теоретичну та практичну значимість дисципліни; детально ознайомитися із найважливішими розділами курсу; усвідомити, що всі теми курсу взаємопов’язані між собою.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
з дисципліни
“ПОДАТКОВА СИСТЕМА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Лекції	Семінари та практичні заняття	Самостійна підготовка
	Змістовий модуль I. Податки: поняття, функції, види			
1	Податкова система України	2	1	6
2	Податок на додану вартість.	2	1	5
3	Акцизний збір. Мито			5
4	Податок на прибуток	2	2	5
5	Податок з доходів фізичних осіб	2	2	5
6	Майновий та земельний податок. Платежі за ресурси	2	1	6
7	Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі)	2	1	5
8	Інші податки та збори	1		5
9	Спрощені системи оподаткування: призначення та особливості	1		5
	Рубіжний контроль за I модулем		1	
	Змістовий модуль II. Система оподаткування			
10	Державна податкова служба	1	1	6
11	Порядок погашення зобов'язань перед бюджетами та державними цільовими фондами	1	1	6
12	Податковий менеджмент	2	1	6
13	Ухилення від оподаткування. Перекладання податків	2	1	6
14	Податкова політика в системі державного регулювання економіки	2	1	6
	Рубіжний контроль за II модулем		1	
	Разом	22	14	72
	Підсумковий контроль (залік, іспит)			

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основними формами самостійної роботи студентів у процесі вивчення дисципліни є:

- робота над конспектами лекцій;
- вивчення навчального матеріалу за підручниками, навчальними посібниками;
- робота з нормативно-правовими актами;
- пошук інформації в каталогах бібліотек;
- опрацювання матеріалу за першоджерелами (науковою, спеціальною, періодичною, інформаційно-довідковою літературою);
- підготовка конспектів;
- підготовка доповідей, рефератів;
- написання курсових робіт;
- участь у практичних заняттях, колоквіумах;
- науково-дослідна робота під час проходження практики.

Для опрацювання проблематики кожної теми та при підготовці до практичних занять важливе значення мають лекції, які дають студентам базові знання та орієнтують щодо напрямів подальшого самостійного поглибленого вивчення дисципліни. Конспекти лекцій є основою для підготовки до семінарських і практичних занять.

Питання, визначені для самостійного опрацювання, студент повинен засвоїти за матеріалами рекомендованих підручників, навчальних посібників, нормативної та довідково-інформаційної літератури. Під час роботи з цими джерелами студент повинен ознайомитися з їх змістом та самостійно відібрати необхідний для вивчення матеріал; проаналізувати прочитане; зробити логічні висновки; позначити незрозумілі положення з метою з'ясувати їх сутність на семінарському або практичному занятті. Доцільно виписувати формулювання конкретних положень та визначень іншими авторами.

Під час роботи з науковою та спеціальною літературою студент може знаходити додаткові джерела (не зазначені в списку рекомендованої літератури цього навчально-методичного комплексу) і опрацьовувати їх, що позитивно вплине на якість підготовлених доповідей та рефератів.

Індивідуальна робота студентів сприяє поглибленню знань з дисципліни шляхом поєднання теоретичної та практичної складових творчого пошуку.

У процесі самостійної та індивідуальної роботи студентам доцільно здійснювати самоконтроль набутих знань за допомогою виконання тестових завдань та вирішення задач.

ЗМІСТ МАТЕРІАЛУ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Податки: поняття, функції, види

Тема 1. Податкова система України

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Поняття податкової системи. Еволюція податкових систем.

Поняття податків. Функції податків. Фіскальна функція податків.

Регулююча функція податків. Стимулююча функція податків.

Принципи оподаткування.

Класифікація податків. Прямі та непрямі податки. Державні та місцеві податки.

Податкове право. Податкові правовідносини. Податковий закон. Юридичні та фізичні особи й особливості їхнього оподаткування. Порядок змін податкового законодавства.

Елементи податку: суб'єкт, об'єкт, джерело, одиниця оподаткування, податкова ставка, податкова квота, податкові пільги. Види податкових ставок. Пропорційні, прогресивні, регресивні ставки.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми.

Мета завдання: набуття студентами знань з питань формування податкової системи України, її основних елементів.

Самостійна робота

1. Порядок змін податкового законодавства.
2. Принципи оподаткування за Законом України “Про систему оподаткування”.

Теми рефератів

1. Еволюція податкових систем.
2. Формування податкової системи України.

3. Правові основи оподаткування юридичних та фізичних осіб в Україні.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Поняття та функції податків.
2. Види податків.
3. Принципи оподаткування.
4. Податкове право.
5. Податкові правовідносини.
6. Податковий закон.
7. Елементи податку.
8. Види податкових ставок.

Ключові терміни: Податкова система. Податок. Відрахування. Плата. Фіскальна функція податків. Регулююча функція податків. Стимулююча функція податків. Прямий податок. Непрямий податок. Державні податки. Місцеві податки. Податкове право. Податкові правовідносини. Податковий закон. Суб'єкт податку. Об'єкт податку. Джерело податку. Одиниця оподаткування. Податкова квота. Податкові пільги. Податкова ставка. Пропорційна ставка. Прогресивна ставка. Регресивна ставка.

Тестові завдання

1. Об'єктом оподаткування є:

- а) доходи, які підлягають оподаткуванню;
- в) фізична або юридична особа, на яку законом покладено обов'язок сплачувати податки;
- г) немає правильної відповіді.

2. Суб'єктом оподаткування є:

- а) доходи, які підлягають оподаткуванню
- б) предмет, який підлягає оподаткуванню
- в) фізична, або юридична особа, на яку законом покладено обов'язок сплачувати податки
- г) немає правильної відповіді.

3. Джерелом податку є:

- а) дохід суб'єкта оподаткування;
- б) предмет, який підлягає оподаткуванню;

- в) частка податку в доході платника податку;
- г) немає правильної відповіді.

4. Одиниця оподаткування — це:

- а) одиниця виміру об'єкта податку;
- б) частка податку в доході платника податку;
- в) величина податку на одиницю оподаткування;
- г) немає правильної відповіді.

5. Податкова квота — це:

- а) одиниця виміру об'єкта податку;
- б) частка податку в доході платника податку;
- в) величина податку на одиницю оподаткування;
- г) немає правильної відповіді.

6. Податкова ставка — це:

- а) одиниця виміру об'єкта податку;
- б) частка податку в доході платника податку;
- в) величина податку на одиницю оподаткування;
- г) немає правильної відповіді.

7. За способом стягнення податки класифікуються на:

- а) прямі та непрямі;
- б) загальнодержавні та місцеві;
- в) пропорційні, прогресивні, регресивні;
- г) немає правильної відповіді.

8. За використання регресивного оподаткування ставка податку із зростанням доходу:

- а) підвищується;
- б) знижується;
- в) залишається незмінною;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [1; 9; 14–9];
додаткова [13–15; 18; 20–22]

Тема 2. Податок на додану вартість

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Непрямі податки, їх склад та характеристика. Сутність податку на додану вартість. Платники і ставки податку на додану вартість.

Пільги з податку на додану вартість. Порядок і методи обчислення податку на додану вартість.

Строки сплати податку на додану вартість.

Порядок відшкодування податку на додану вартість.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь щодо нарахування та сплати податку на додану вартість; визначення відшкодування податку на додану вартість, а також вмінь оцінювати його вплив на результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

Самостійна робота

1. Визначення податкового кредиту.
2. Визначення податкового зобов'язання.
3. Розрахунок податку на додану вартість.
4. Визначення впливу податку на додану вартість на результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

Теми рефератів

1. Непрямі податки, їх склад та загальна характеристика.
2. Податок на додану вартість: сутність та обчислення.
3. Проблеми відшкодування податку на додану вартість.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Непрямі податки: поняття та загальна характеристика.
2. Види непрямих податків.
3. Податок на додану вартість: сутність і податкові елементи.
4. Платники податку на додану вартість.
5. Ставки податку на додану вартість.
6. Порядок обчислення податку на додану вартість.
7. Методи обчислення податку на додану вартість.
8. Строки сплати податку на додану вартість.

Ключові терміни: Податок з продажу. Податок з обороту. Податок на додану вартість. Платники податку. Об'єкт оподаткування ПДВ. Продаж товарів. Продаж послуг. База оподаткування ПДВ. Податковий кредит. Ставка ПДВ. Податкова накладна. Нульова ставка ПДВ. Податкове зобов'язання. Дата виникнення податкових зобов'язань. Терміни сплати ПДВ.

Задача 1. Підприємством реалізовано продукції (за цінами виробника з ПДВ) на суму 300 тис. грн, у тому числі в оплату прийнято вексель на суму 30 тис. грн. Отримано дохід від продажу основних засобів у сумі 22 тис. грн надходження від оперативного лізингу склали 18 тис. грн. Придбано товарно-матеріальних цінностей на суму 45 тис. грн. Визначити суму податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету.

Задача 2. За звітний період підприємство відвантажило продукції (з ПДВ) на суму 36 тис. грн, отримало авансовий платіж від покупця (з ПДВ) на суму 4500 грн, перерахувало постачальникам авансовий платіж за сировину (з ПДВ) на суму 10800 грн, отримало від постачальників матеріалів для виробництва (з ПДВ) на суму 4800 грн. Сума амортизаційних відрахувань за звітний період склала 5000 грн. Розрахувати суму податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету.

Тестові завдання

1. Джерелом сплати ПДВ є:

- а) дохід (виручка) від реалізації товарів, робіт, послуг;
- б) чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг;
- в) чистий прибуток;
- г) немає правильної відповіді.

2. В Україні використовується така ставка податку на додану вартість:

- а) 10 %;
- б) 20 %;
- в) 30 %;
- г) немає правильної відповіді.

3. Податкове зобов'язання — це:

- а) сума податку, яка підлягає сплаті до бюджету;
- б) сума податку, яку платник податку зобов'язаний додатково сплатити до бюджету;
- в) загальна сума податку, яка одержана (нарахована) платником податку в податковому періоді;
- г) немає правильної відповіді.

4. Податковий кредит — це:

- а) сума, що підлягає поверненню платнику податку з бюджету у зв'язку з надмірною сплатою податку;

- б) сума, на яку платник має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду;
- в) загальна сума податку, яка одержана (нарахована) платником податку в податковому періоді;
- г) немає правильної відповіді.

5. Податковий період залежить:

- а) від обсягу оподатковуваних операцій з продажу товарів, робіт послуг
- б) від суми валових доходів платника податку на додану вартість
- в) від суми податку на додану вартість, сплачену у попередньому звітному періоді
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [7; 14–19];
додаткова [2; 12; 13; 17; 22]

Тема 3. Акцизний збір. Мито

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Сутність акцизного збору. Платники акцизного збору. Об'єкти оподаткування. Поняття і перелік підакцизних товарів. Ставки акцизного збору. Порядок включення акцизного збору в ціну товарів.

Поняття мита. Види мита. Платники мита. Ставки мита. Порядок сплати мита.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь щодо нарахування та сплати акцизного збору та мита, а також вмінь оцінювати їх вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства.

Самостійна робота

1. Визначити суму акцизного збору та мита (варіанти вихідних даних сформувані самостійно).
2. Підготувати реферат за однією із запропонованих тем.

Теми рефератів

1. Механізм обчислення та сплати акцизного збору, його вплив на діяльність підприємства.
2. Історичний досвід митного оподаткування.
3. Основний зміст Митного Кодексу України.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Підакцизні товари та акцизний збір.
2. Розрахунок акцизного збору.
3. Порядок включення акцизного збору в ціну товарів.
4. Строки сплати акцизного збору.
5. Пільги щодо акцизного збору.
6. Мито: поняття і види мита.
7. Платники мита.
8. Ставки мита.
9. Розрахунок мита.
10. Порядок сплати мита.

Ключові терміни: Специфічний акциз. Акцизний збір. Підакцизні товари. Платники акцизного збору. Об'єкти оподаткування акцизним збором. Мито. Ввізне мито. Вивізне мито. Транзитне мито. Ставка мита. Адвалерна ставка. Специфічна ставка. Комбінована ставка. Сезонна ставка. Антидемпінгова ставка. Спеціальна ставка. Компенсаційна ставка.

Задача. Митна вартість товару (відповідно до митної декларації) 80 дол. США. Курс Національного банку України 5,5 грн за 1 дол. США. Митні та комісійні збори – 40 грн. Ставка ввізного мита 20 %. Ставка акцизного збору – 50 %. Визначити суму акцизного збору.

Тестові завдання

1. **Об'єктом оподаткування акцизним збором в Україні є:**
 - а) обороти з реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів;
 - б) митна вартість імпортованих товарів;
 - в) вартість експортованих товарів;
 - г) немає правильної відповіді.

2. Марки акцизного збору має право купувати:

- а) виробник підакцизних товарів;
- б) покупець підакцизних товарів;
- в) продавець підакцизних товарів;
- г) немає правильної відповіді.

3. Мито — це:

- а) прямий податок, що стягується з товарів, які переміщуються через митний кордон країни;
- б) непрямий податок, що стягується з товарів, які переміщуються через митний кордон країни;
- в) податок, що стягується з юридичних та фізичних осіб під час переміщення через митний кордон країни;
- г) немає правильної відповіді.

4. Суму адвалерного мита обчислюють:

- а) у відсотках до митної вартості;
- б) у відсотках до кількості товару;
- в) у грошовому розмірі на одиницю товару;
- г) немає правильної відповіді.

5. Суму специфічного мита обчислюють:

- а) у відсотках до митної вартості;
- б) у відсотках до кількості товару;
- в) у грошовому розмірі на одиницю товару;
- г) немає правильної відповіді.

6. Мито нараховують:

- а) Податкові органи;
- б) Митні органи;
- в) Фінансові органи;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [12; 15–19];
додаткова [2; 4; 13–16]

Тема 4. Податок на прибуток

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Податок на прибуток підприємств у податковій системі України: сутність і значення. Платники податку на прибуток.

Порядок визначення об'єкта оподаткування (оподаткованого прибутку). Визначення скоригованого валового доходу і валових витрат.

Ставки податку на прибуток. Чинний порядок обчислення та сплати податку на прибуток. Терміни сплати податку на прибуток. Пільги з податку на прибуток.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь щодо визначення оподаткованого прибутку і податку на прибуток, а також, виявлення його впливу на результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

Самостійна робота

1. Визначення скоригованого валового доходу, валових витрат і амортизації за Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств”.
2. Визначення амортизації за Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств”.

Теми рефератів

1. Реформування оподаткування прибутку підприємств в Україні.
2. Податок на прибуток підприємств в податковій системі України: сутність і значення.
3. Чинний порядок обчислення та сплати податку на прибуток.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Сутність податку на прибуток.
2. Податкові елементи податку на прибуток.
3. Платники податку на прибуток.
4. Визначення скоригованого валового доходу.
5. Визначення валових витрат.
6. Визначення амортизації.
7. Терміни сплати податку на прибуток.
8. Пільги з податку на прибуток.
9. Оподаткування дивідендів.

Ключові терміни: Податок на прибуток. Скоригований валовий дохід. Валові витрати. Амортизаційні відрахування. Група 1. Група 2. Група 3. Група 4. Норми амортизації. Балансова вартість основних засобів. Ставка податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Терміни сплати податку на прибуток. Пільги з податку на прибуток.

Задача 1. За звітний період підприємство відвантажило продукції (з ПДВ) на суму 36 тис. грн, отримало авансовий платіж від покупця (з ПДВ) на суму 4500 грн, перерахувало постачальникам авансовий платіж за сировину (з ПДВ) на суму 10800 грн, отримало від постачальників матеріалів для виробництва (з ПДВ) на суму 4800 грн. Сума амортизаційних відрахувань за звітний період становить 5000 грн. Розрахувати суму податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету.

Задача 2. Визначте податок на прибуток підприємства за таких умов:

Показники Квартал	Валовий дохід, тис. грн.	Валові витрати, тис. грн.	Амортизаційні відрахування, тис. грн.	Оподатковуваний прибуток, тис. грн.	Податок на прибуток, тис. грн.
	I квартал звітного року	200	100	30	
II квартал звітного року	80	160	20		
III квартал звітного року	120	120	15		
IV квартал звітного року	150	120	5		
Разом за звітний рік	550	500	70		
I квартал наступного року	200	90	30		

Тестові завдання

1. Об'єктом оподаткування податком на прибуток є:

- а) чистий прибуток;
- б) валовий прибуток;
- в) оподатковуваний прибуток;
- г) немає правильної відповіді.

2. Джерелом сплати податку на прибуток є:

- а) прибуток;

- б) чистий прибуток;
- в) валовий прибуток;
- г) немає правильної відповіді.

3. Для визначення оподаткованого прибутку скоригований валовий дохід зменшується:

- а) тільки на суму амортизаційних відрахувань;
- б) тільки на суму валових витрат;
- в) на суму амортизаційних відрахувань і валових витрат;
- г) немає правильної відповіді.

4. Амортизаційні відрахування для зменшення скоригованого валового доходу визначаються:

- а) за кумулятивним методом;
- б) за прямолінійним методом;
- в) за податковим методом;
- г) немає правильної відповіді.

5. Ставка податку на прибуток:

- а) 10 %;
- б) 20 %;
- в) 30 %;
- г) немає правильної відповіді.

6. Амортизація основних фондів якої групи нараховується за ставкою 15 %:

- а) другої;
- б) третьої;
- в) четвертої;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [3; 14–19];
додаткова [10; 11; 13–15; 18; 22]

Тема 5. Податок з доходів фізичних осіб

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Реформування прибуткового податку в Україні. Податок з доходів фізичних осіб та його податкові елементи. Платники податку. Загальний оподатковуваний дохід. Неоподатковувані доходи. Ставки податку.

Податковий кредит. Податкова соціальна пільга.

Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.

Особливості нарахування і сплати окремих видів доходів. Податок з продажу нерухомого майна. Оподаткування спадщини. Оподаткування дивідендів. Оподаткування іноземних доходів.

Порядок подання річної декларації.

Відповідальність за порушення норм Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб”.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь визначати податок на доходи фізичних осіб, обчислювати соціальні пільги.

Самостійна робота

1. Визначення оподатковуваного доходу.
2. Розрахунок соціальної пільги.
3. Визначення податку з продажу нерухомого майна.
4. Визначення податку на спадщину.

Теми рефератів

1. Історичний досвід оподаткування доходів осіб.
2. Податок з доходів фізичних осіб та його податкові елементи.
3. Особливості оподаткування різних видів доходів за Законом України “Про податок з доходів фізичних осіб”.
4. Пошук оптимальних варіантів оподаткування доходів в Україні.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Реформування прибуткового податку в Україні.
2. Податок з доходів фізичних осіб.
3. Податкові елементи податку з доходів фізичних осіб.
4. Податковий кредит.
5. Податкові соціальні пільги.
6. Оподаткування спадщини.
7. Оподаткування дивідендів.

Ключові терміни: Прибуткове оподаткування. Податок з доходів фізичних осіб. Платники податку. Самозайнята особа. За-

гальний оподатковуваний дохід. Неоподатковуваний дохід. Ставка податку. Податковий кредит. Податкова соціальна пільга. Податковий агент. Податкова декларація. Податок на спадщину. Податок на дивіденди.

Тестові завдання

1. Податковий кредит — це:

- а) сума (вартість) витрат, понесених платником податку — резидентом у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів протягом звітного року;
- б) сума (вартість) витрат, понесених платником податку — резидентом у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів протягом звітного року, на суму яких дозволяється зменшення суми його загального оподаткованого доходу;
- в) сума (вартість) витрат, понесених платником податку — резидентом у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів протягом звітного року, на суму яких дозволяється збільшення суми його загального оподаткованого доходу;
- г) немає правильної відповіді.

2. Оподаткування фізичних осіб в Україні є:

- а) пропорційним;
- б) прогресивним;
- в) регресивним;
- г) немає правильної відповіді.

3. При визначенні загального річного оподаткованого доходу враховуються:

- а) суми загальних місячних оподатковуваних доходів;
- б) суми чистих місячних оподатковуваних доходів;
- в) суми загальних і чистих місячних оподатковуваних доходів;
- г) немає правильної відповіді.

4. Чистий річний оподатковуваний дохід визначається шляхом:

- а) зменшення загального річного оподаткованого доходу на суму податкового кредиту;
- б) збільшення загального річного оподаткованого доходу на суму податкового кредиту;
- в) зменшення загального річного оподаткованого доходу на суму іноземних доходів;
- г) немає правильної відповіді.

5. Податковий агент зобов'язаний від імені та за рахунок платника податку з доходів фізичних осіб:

- а) нараховувати, утримувати та сплачувати податок доходів фізичних осіб;
- б) вести податковий облік, подавати податкову звітність податковим органам відповідно до Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб”, а також нести відповідальність за його порушення;
- в) нараховувати, утримувати та сплачувати податок доходів фізичних осіб, а також вести податковий облік, подавати податкову звітність податковим органам відповідно до Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” і нести відповідальність за його порушення;
- г) немає правильної відповіді.

Задача. Оплата за навчання у вищому навчальному закладі становила за рік 7000 грн, а річна сума заробітної плати батька студента – 12000 тис. грн. Відрахування до Пенсійного фонду і до фондів державного соціального страхування – 360 грн. Розрахуйте суму податкового кредиту на навчання і суму коштів, що підлягає поверненню платникові податків.

Література: основна [1; 6; 14–19];
додаткова [13; 16; 19; 21]

Тема 6. Майновий і земельний податок.

Платежі за ресурси

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Майнове оподаткування: сутність і значення в сучасних умовах.

Податок з власників транспортних засобів, самохідних машин та механізмів, його платники.

Податок на нерухоме майно.

Земельний податок: поняття та податкові елементи. Плата за землі сільськогосподарського призначення. Плата за землі несільськогосподарського призначення.

Платежі за ресурси, їх склад та податкові елементи. Види платежів за ресурси, ставки, визначення платників.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання відповідних розрахунків з використанням самостійно підбраної інформації.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь щодо визначення майнових податків, податку (плати) за землю, платежів за ресурси.

Самостійна робота

1. Визначення плати за землі сільськогосподарського призначення.
2. Визначення плати за землі несільськогосподарського призначення.
3. Визначення платників платежів за ресурси.
4. Визначення збору за спеціальне використання природних ресурсів.
5. Визначення збору за забруднення навколишнього середовища.

Теми рефератів

1. Проблемні питання майнового оподаткування в Україні в сучасних умовах.
2. Особливості плати за землі сільськогосподарського призначення та несільськогосподарського призначення.
3. Зарубіжний досвід екологічного оподаткування.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Податок на нерухоме майно.
2. Податок з власників транспортних засобів, самохідних машин та механізмів, його платники.
3. Поняття земельного податку.
4. Податкові елементи земельного податку.
5. Плата за землі сільськогосподарського призначення.
6. Плата за землі несільськогосподарського призначення.
7. Платежі за ресурси, їх склад та податкові елементи.
8. Види платежів за ресурси.
9. Ставки платежів за ресурси.

Ключові терміни: Майнове оподаткування. Податок з власників транспортних засобів, самохідних машин та механізмів. Платники податку з власників транспортних засобів, самохідних машин та механізмів. Податок на нерухоме майно. Земельний податок. Податкові елементи земельного податку. Плата за землі сільськогосподарського призначення. Плата за землі несільськогосподарського призначення. Збір за спеціальне використання природних ресурсів. Збір за забруднення навколишнього середовища.

Тестові завдання

- 1. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка:**
 - а) сільськогосподарського виробника;
 - б) використовується під багаторічні насадження;
 - в) орендована сільськогосподарським виробником;
 - г) немає правильної відповіді.
- 2. Фактори, що впливають на розмір ставки податку на землю сільськогосподарського використання:**
 - а) розмір земельної ділянки;
 - б) розміщення земельної ділянки;
 - в) родючість ґрунту;
 - г) немає правильної відповіді.
- 3. Показником, що використовується для обчислення плати за землю сільськогосподарського призначення, є:**
 - а) вартісна оцінка землі;
 - б) розмір земельної ділянки;
 - в) прибуток отриманий від реалізації сільськогосподарської продукції;
 - г) немає правильної відповіді.
- 4. Фактором, що впливає на розмір ставки податку на землю населеного пункту, є:**
 - а) розмір земельної ділянки;
 - б) призначення земельної ділянки;
 - в) ефективність використання земельної ділянки;
 - г) немає правильної відповіді.
- 5. Основне призначення податку з власників транспортних засобів – це:**
 - а) забезпечення фінансування автомобільних доріг;
 - б) забезпечення формування місцевих бюджетів;

- в) підвищення ефективності використання автомобільного транспорту;
- г) немає правильної відповіді.

6. Об'єктом оподаткування податком з власників транспортних засобів є:

- а) легкові автомобілі;
- б) колісні трактори;
- в) велосипеди;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [4; 5; 11; 15–19];
додаткова [13; 16; 18; 19; 22]

Тема 7. Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі)

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі): сутність, склад та порядок встановлення.

Податок з реклами та його податкові елементи. Комунальний податок.

Сутність і склад місцевих зборів (обов'язкових платежів). Податкові елементи місцевих зборів.

Права місцевих органів щодо місцевих зборів.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь щодо визначення місцевих податків і зборів (обов'язкових платежів).

Самостійна робота

1. Вивчення нормативно-правових засад визначення місцевих податків і зборів (обов'язкових платежів).
2. Визначення місцевих податків.
3. Визначення місцевих зборів (обов'язкових платежів).

Теми рефератів

1. Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі): сутність, склад та порядок встановлення.

2. Напрями вдосконалення системи місцевих зборів (обов'язкових платежів).

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Призначення місцевих податків і зборів (обов'язкових платежів).
2. Види місцевих податків.
3. Податок з реклами та його податкові елементи.
4. Комунальний податок та його податкові елементи.
5. Порядок встановлення місцевих податків.
6. Сутність місцевих зборів (обов'язкових платежів).
7. Види місцевих зборів (обов'язкових платежів).
8. Податкові елементи місцевих зборів.
9. Порядок встановлення місцевих зборів (обов'язкових платежів).
10. Права місцевих органів щодо місцевих зборів.

Ключові терміни: Податок з реклами. Комунальний податок. Збір за право використання місцевої символіки. Ринковий збір. Збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг. Збір за проведення гастрольних заходів.

Тестові завдання

1. До місцевих податків належать:

- а) податок на прибуток;
- б) податок на додану вартість;
- в) комунальний податок;
- г) немає правильної відповіді.

2. До загальнодержавних податків не належить:

- а) податок на рекламу;
- б) податок з доходів фізичних осіб;
- в) податок на прибуток;
- г) немає правильної відповіді.

3. Місцеві податки і збори призначені:

- а) для підтримки вітчизняних товаровиробників;
- б) для формування доходів місцевих бюджетів;
- в) для підвищення якості товарів місцевого виробництва;
- г) немає правильної відповіді.

4. Вплив місцевих податків і зборів на результати фінансово-господарської діяльності є наступним:

- а) поліпшується якість продукції;
- б) збільшується собівартість продукції;
- в) підвищується рентабельність виробництва;
- г) немає правильної відповіді.

5. Джерелами сплати місцевих податків і зборів є:

- а) витрати виробничо-господарської діяльності (собівартість);
- б) виручка від реалізації продукції, робіт, послуг;
- в) амортизаційні відрахування;
- г) немає правильної відповіді.

6. Комунальний податок визначається залежно:

- а) від фонду оплати праці;
- б) резервного фонду;
- в) амортизаційного фонду;
- г) немає правильної відповіді.

7. Ставка комунального податку:

- а) 5 %;
- б) 10 %;
- в) 15 %;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [13; 15–19];
додаткова [1; 8; 13–15]

Тема 8. Інші податки та збори

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Збори в цільові загальнодержавні фонди та їх податкові елементи. Реформування системи зборів на загальнообов'язкове державне пенсійне і соціальне страхування.

Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування та його податкові елементи. Ставки збору на обов'язкове пенсійне страхування.

Збір на обов'язкове державне соціальне страхування. Внески на соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Внески на соціальне страхування на випадок безробіття.

Державне мито: сутність та види. Перелік операцій, з яких стягується державне мито, його ставки. Порядок сплати державного мита та його перерахування до бюджету.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь щодо розрахунку зборів до цільових загальнодержавних фондів.

Самостійна робота

1. Визначення зборів на обов'язкове пенсійне страхування.
2. Розрахунок зборів на обов'язкове соціальне страхування (суму фактичного фонду заробітної плати визначити самостійно).
3. Визначення впливу зборів на загальнообов'язкове державне пенсійне і соціальне страхування на результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

Теми рефератів

1. Реформування зборів на обов'язкове пенсійне і соціальне страхування.
2. Чинний порядок визначення зборів на обов'язкове пенсійне та соціальне страхування.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Збори в цільові загальнодержавні фонди та їх податкові елементи.
2. Державне мито: сутність і види.
3. Перелік операцій, з яких стягується державне мито, його ставки.
4. Порядок сплати державного мита та його перерахування до бюджету.

Ключові терміни: Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. Ставки збору на обов'язкове пенсійне страхування. Збір на обов'язкове державне соціальне страхування. Внески на соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Внески на соціальне страхування на випадок безробіття. Державне мито. Платники державного мита. Об'єкти обкладання. Ставки державного мита.

Тестові завдання

1. Джерелом сплати збору на обов'язкове пенсійне страхування є:

- а) виручка від реалізації товарів, робіт, послуг;
- б) собівартість продукції;
- в) чистий прибуток;
- г) немає правильної відповіді.

2. Джерелом сплати збору на обов'язкове державне соціальне страхування є:

- а) виручка від реалізації товарів, робіт, послуг;
- б) собівартість продукції;
- в) чистий прибуток;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [14–19];
додаткова [5–7; 9]

Тема 9. Спрощені системи оподаткування: призначення та особливості

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Поняття суб'єктів малого підприємництва. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.

Єдиний податок та його податкові елементи. Платники єдиного податку. Об'єкти оподаткування. Ставки єдиного податку. Умови переходу на спрощену систему оподаткування. Терміни сплати податку. Розподіл надходжень єдиного податку.

Фіксований сільськогосподарський податок: сутність і податкові елементи. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Терміни сплати податку. Розподіл надходжень фіксованого сільськогосподарського податку.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь оцінювати динаміку, структуру, зміну складу та ефективність використання фінансових ресурсів підприємства.

Самостійна робота

1. Розрахунок впливу єдиного податку на результати фінансово-господарської діяльності.
2. Розрахунок впливу фіксованого сільськогосподарського податку на результати фінансово-господарської діяльності.

Теми рефератів

1. Нормативно-правові основи спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
2. Особливості визначення і сплати фіксованого сільськогосподарського податку.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.
2. Єдиний податок та його податкові елементи.
3. Фіксований сільськогосподарський податок та його податкові елементи.

Ключові терміни: Єдиний податок. Фіксований сільськогосподарський податок.

Тестові завдання

1. Об'єктом оподаткування єдиним податком є:

- а) чистий дохід звітного періоду;
- б) прибуток звітного періоду;
- в) обсяг виручки від реалізації продукції;
- г) немає правильної відповіді.

2. Розміри сплати єдиного податку визначає:

- а) платник податку;
- б) податковий орган;
- в) орган місцевого самоврядування;
- г) немає правильної відповіді.

3. Термін сплати єдиного податку:

- а) щомісячно або щоквартально за вибором платника податку;
- б) щомісячно не пізніше 20-го числа місяця наступного за звітним;
- в) щоквартально не пізніше 20-го числа місяця наступного за звітним;
- г) немає правильної відповіді.

4. Ставки єдиного податку для підприємців – юридичних осіб:

- а) 6 % і 10 %;
- б) 5 % і 15 %;
- в) за вибором платника податку;
- г) немає правильної відповіді.

5. Джерелом сплати єдиного податку суб'єктами малого підприємства є:

- а) виручка від реалізації продукції (робіт, послуг);
- б) собівартість продукції;
- в) чистий прибуток;
- г) немає правильної відповіді.

6. Фіксований сільськогосподарський податок не замінює:

- а) податок на транспортні засоби;
- б) податок на землю;
- в) податок на додану вартість;
- г) немає правильної відповіді.

7. Рішення про форми сплати фіксованого сільськогосподарського податку приймає:

- а) податкова адміністрація;
- б) Міністерство фінансів;
- в) платник податку;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [10; 11; 15–19];
додаткова [3; 13]

Змістовий модуль II. Система оподаткування

Тема 10. Державна податкова служба

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Система органів податкової служби в Україні, її завдання і функції. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб податкової служби.

Правове забезпечення податкової роботи.

Правова регламентація встановлення податків. Вимоги до законодавчих та інструктивних документів, що регулюють оподаткування.

Облік платників податків. Єдиний банк даних юридичних осіб. Державний реєстр фізичних осіб-платників податків.

Основні правила і принципи проведення податкових перевірок.

Взаємодія державної податкової служби з іншими контролюючими органами.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами знань щодо системи органів податкової служби в Україні та механізмів податкової роботи.

Самостійна робота

1. Опрацювати Закон України “Про державну податкову службу”.
2. Вивчити основні правила проведення податкових перевірок.
3. Обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення діяльності органів податкової служби.

Теми рефератів

1. Система органів податкової служби в Україні, її завдання і функції.
2. Вимоги до законодавчих та інструктивних документів, що регулюють оподаткування.
3. Взаємодія державної податкової служби з іншими контролюючими органами.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Система органів податкової служби в Україні.
2. Завдання та функції органів податкової служби в Україні.
3. Права та обов'язки посадових осіб податкової служби.
4. Відповідальність посадових осіб податкової служби.
5. Правове забезпечення податкової роботи.
6. Правова регламентація встановлення податків.
7. Облік платників податків.
8. Державний реєстр фізичних осіб-платників податків.
9. Основні правила і принципи проведення податкових перевірок.
10. Взаємодія державної податкової служби з іншими контролюючими органами.

Ключові терміни: Завдання податкової служби. Функції податкової служби. Права посадових осіб податкової служби. Обов'язки

посадових осіб податкової служби. Відповідальність посадових осіб податкової служби.

Інструктивні документів, що регулюють оподаткування.

Облік платників податків. Єдиний банк даних юридичних осіб. Державний реєстр фізичних осіб-платників податків.

Податкова перевірка. Планова перевірка. Позапланова перевірка.

Тестові завдання

1. Обов'язок здійснення контролю за додержанням податкового законодавства покладено на таку її ланку:

- а) низову;
- б) вищу;
- в) середню;
- г) немає правильної відповіді.

2. Податкова робота — це діяльність:

- а) податкових органів щодо контролю за додержанням податкового законодавства;
- б) податкових органів щодо забезпечення надходжень коштів до бюджету;
- в) платників податків щодо сплати податків до бюджету;
- г) немає правильної відповіді.

3. Обов'язок обліку платників податку на додану вартість, що перераховується до державного бюджету, покладено на таку ланку державної податкової служби:

- а) базову;
- б) вищу;
- в) середню;
- г) немає правильної відповіді.

4. Структура Державної податкової адміністрації затверджується:

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Верховною Радою України;
- в) Президентом України;
- г) немає правильної відповіді.

5. Функція прийняття законодавчих актів у податковій сфері покладена:

- а) на Кабінет Міністрів України;
- б) на Верховну Раду України;

- в) на Державну податкову адміністрацію України;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [2; 9; 15–18];
додаткова [13–15]

Тема 11. Порядок погашення зобов'язань перед бюджетами та державними цільовими фондами

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Зміст Закону України “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”.

Підстави для примусового стягнення активів платника податків.

Порядок подання податкової декларації та визначення суми податкових зобов'язань. Конфлікт інтересів.

Податкове повідомлення і податкові вимоги.

Джерела сплати податкових зобов'язань або податкового боргу платника податків. Податкова застава. Адміністративний арешт активів. Продаж активів, що перебувають у податковій заставі.

Визначення податкових зобов'язань за непрямими методами.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами знань щодо чинного порядку погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами і практичних вмінь щодо самостійного визначення податкових зобов'язань.

Самостійна робота

1. Опрацювати норми Закону України “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”.

Теми рефератів

1. Чинний порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами.
2. Проблемні питання застосування правових норм Закону України “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Зміст Закону України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”.
2. Податкове зобов’язання.
3. Податковий борг.
4. Податкове повідомлення.
5. Податкові вимоги.
6. Джерела сплати податкових зобов’язань або податкового боргу платника податків.
7. Податкова застава.

Ключові терміни: Податкове зобов’язання. Податковий борг. Примусове стягнення. Податкове повідомлення. Податкова вимога. Податкова декларація. Камеральна перевірка. Контролюючий орган. Джерела сплати податкових зобов’язань або податкового боргу платника податків. Конфлікт інтересів. Податковий компроміс. Податкова застава.

Тестові завдання

1. **Податкове зобов’язання є узгодженим з дня:**
 - а) складання податкової звітності;
 - б) подання податкової звітності;
 - в) дня закінчення податкового (звітного) періоду;
 - г) немає правильної відповіді.
2. **Самостійно визначати суму податкового зобов’язання контролюючий орган:**
 - а) має право;
 - б) не має права;
 - в) має право в окремих випадках;
 - г) немає правильної відповіді.
3. **Податковий компроміс — це:**
 - а) рішення податкового органу про задоволення скарги платника податків;
 - б) рішення податкового органу про задоволення частини скарги платника податків (за погодженням із платником податків);
 - в) відмова контролюючого органу від розгляду скарги платника податків щодо нарахованих йому податкових зобов’язань;
 - г) немає правильної відповіді.

4. Камеральна перевірка здійснюється:

- а) за оперативними даними податкової служби;
- б) за даними фінансової звітності платника податків;
- в) за даними податкових декларацій платника податків;
- г) немає правильної відповіді.

5. Право податкової застави виникає у разі:

- а) неподання платником податку податкової звітності;
- б) несвоєчасного подання платником податку податкової звітності;
- в) несплати у встановлені строки суми податкового зобов'язання;
- г) немає правильної відповіді.

6. Якщо активи платника податку перебувають у податковій заставі, тоді він:

- а) немає права вільно розпоряджатись ними;
- б) має право вільно розпоряджатись ними;
- в) може розпоряджатись ними за винятком окремих операцій, що підлягають письмовому узгодженню з податковим органом;
- г) немає правильної відповіді.

7. У випадку нарахування платнику податків суми податкового зобов'язання контролюючим органом останній повинен надіслати платнику:

- а) податкову вимогу;
- б) податкове повідомлення;
- в) податкову вимогу і податкове повідомлення;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [8; 9; 14–19];
додаткова [13; 14; 17; 19]

Тема 12. Податковий менеджмент

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Податкове планування як пошук оптимальних варіантів здійснення господарських операцій. Етапи податкового планування.

Способи мінімізації податків. Перенесення бази оподаткування. Зниження бази оподаткування. Метод заміни відносин. Метод поділу відносин. Метод відстрочення податкового платежу. Мінімізація податку на додану вартість. Мінімізація податку на прибуток.

Податкове планування з використанням податкових пільг.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами практичних вмінь щодо мінімізації податків.

Самостійна робота

1. Вплив податкового планування на результати фінансово-господарської діяльності.
2. Способи уникнення подвійного оподаткування.

Теми рефератів

1. Податкове планування як пошук оптимальних варіантів здійснення господарських операцій.
2. Уникнення подвійного оподаткування у сфері міжнародного бізнесу.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Етапи податкового планування.
2. Перенесення бази оподаткування.
3. Зниження бази оподаткування.
4. Мінімізація податку на додану вартість.
5. Мінімізація податку на прибуток.
6. Податкове планування з використанням податкових пільг.

Ключові терміни: Перенесення бази оподаткування. Зниження бази оподаткування. Метод заміни відносин. Метод поділу відносин. Метод відстрочення податкового платежу. Мінімізація податку на додану вартість. Мінімізація податку на прибуток.

Задача. Підприємство уклало трудовий договір з працівником, за яким сплатить йому за виконані ремонтні роботи 1800 грн (матеріали – за рахунок замовника). Здійсніть вибір оптимального варіанта: а) роботи виконуються з матеріалу замовника; б) виконавцю видаються кошти під звіт на закупівлю матеріалів; в) виконавцю, що

zareєстрований як суб'єкт підприємницької діяльності, видаються кошти на закупівлю матеріалів.

Література [10; 14; 15]

Тема 13. Ухилення від оподаткування. Перекладання податків

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Поняття та види ухилення від оподаткування. Приховування доходів, інші види податкових зловживань.

Виявлення ухилення від податків.

Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Штрафні санкції до порушників податкового законодавства.

Ухилення від податків у сфері міжнародного бізнесу.

Сутність і форми перекладання сплати податків на споживачів. Перекладання непрямих податків. Напрями перекладання прямих податків. Способи перекладання прямих податків.

Фактори, що впливають на процес перекладання податків. Фактори, що впливають на результати перекладання податків.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами знань щодо відповідальності за порушення податкового законодавства.

Самостійна робота

1. Вивчення нормативно-правових норм, що регламентують відповідальність за порушення податкового законодавства.
2. Вивчити штрафні санкції до порушників податкового законодавства.

Теми рефератів

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Поняття та види ухилення від оподаткування.
2. Види податкових зловживань.
3. Виявлення ухилення від податків.
4. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

5. Штрафні санкції до порушників податкового законодавства.
6. Ухилення від податків у сфері міжнародного бізнесу.
7. Сутність перекладання сплати податків на споживачів.
8. Форми перекладання сплати податків на споживачів.
9. Перекладання прямих і непрямих податків.
10. Фактори, що впливають на процес і результати перекладання податків.

Ключові терміни: Ухилення від податків. Увалювання балансу. Фальсифікація балансу. Перекладання прямих податків. Перекладання непрямих податків.

Тестові завдання

1. Ухилення від сплати податків – це:

- а) несплата платником податків (повністю або частково) податкових зобов'язань;
- б) перекладання платником податків сплати податків на бізнес-партнера;
- в) приховування платником податків своїх доходів від оподаткування;
- г) немає правильної відповіді.

2. Штучне збільшення витрат виробництва є:

- а) методом перекладання податків;
- б) легалізованим методом ухилення від сплати податків;
- в) протиправним методом ухилення від сплати податків;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [14–19];
додаткова [13–15; 17–19]

Тема 14. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Податкова політика в системі державного регулювання економіки. Цілі податкової політики. Залежність між ставками оподаткування і надходженнями до бюджетної системи. Крива Лафера.

Методи податкової політики.

Тіньова економіка: причини та наслідки.

Досвід податкового регулювання розвинених країн.

Особливості податкової політики в умовах реформування економічних відносин.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, нормативно-правової, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з проблем теми; виконання розрахунків з використанням інформації фінансової звітності підприємств.

Мета завдання: набуття студентами знань щодо механізму податкової політики.

Самостійна робота

1. Проблеми податкової політики в Україні.
2. Особливості тіньової економіки в Україні.

Теми рефератів

1. Досвід податкового регулювання розвинених країн.
2. Особливості податкової політики в умовах реформування економічних відносин.
3. Тіньова економіка: причини та наслідки.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Сутність податкової політики.
2. Цілі податкової політики.
3. Методи податкової політики.
4. Залежність між ставками оподаткування і надходженнями до бюджетної системи. Крива Лафера.
5. Причини та наслідки тіньової економіки.
6. Особливості податкової політики в умовах реформування економічних відносин.

Ключові терміни: Податкова політика. Державний бюджет. Доходи бюджету. Дефіцит бюджету. Податковий тиск. Крива Лафера. Тіньова економіка. Фіктивна економіка. Неформальна економіка. Нелегальна економіка. Кримінальна економіка.

Тестові завдання

Крива Лафера показує зв'язок:

- а) між податковими ставками і обсягом податкових надходжень;
- б) між податковими ставками і зростанням національного продукту;

- в) між податковими надходженнями і обсягом державного боргу;
- г) немає правильної відповіді.

2. До елементів державного бюджетного обмеження не належать:

- а) непрямі податки в поточному році;
- б) прямі податки в поточному році;
- в) інвестиційні витрати держави в поточному році;
- г) немає правильної відповіді.

3. Результатом податкової політики може бути бюджетний дефіцит:

- а) фіскальний;
- б) структурний;
- в) трансфертний;
- г) немає правильної відповіді.

4. Тіньова економіка — це:

- а) неоподатковувана частина економіки;
- б) нерегульована економіка;
- в) недержавна частина економіки;
- г) немає правильної відповіді.

5. За оцінками експертів рівень тіньової економіки в Україні становить:

- а) 30 %;
- б) 50 %;
- в) 70 %;
- г) немає правильної відповіді.

Література: основна [9; 14–19];
додаткова [13; 17–19; 22]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Конституція України. — К.: Офіц. видання Верховної Ради України, 1996. — 120 с.
2. Закон України “Про державну податкову службу” від 04.12.90 в редакції Закону від 05.02.98 № 83/ 98-ВР.
3. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств від 22.05.97 № 283/97-ВР в редакції Закону від 24.12.02 № 349.
4. Закон України “Про плату за землю” від 03.07.92 № 2535-ХІІ.

5. *Закон України* “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів” від 11.12.91 № 1963-XII.
6. *Закон України* “Про податок з доходів фізичних осіб” від 22.05.03 № 889-IV.
7. *Закон України* “Про податок на додану вартість” від 03.04.97. № 168/97 ВР в редакції Закону від 01.06.2000 № 1783-III.
8. *Закон України* “Про порядок погашення зобов’язань перед бюджетами та державними цільовими фондами” від 21.12. 2000 в редакції Закону від 20.02.03 № 550-IV.
9. *Закон України* “Про систему оподаткування” від 25.06.91 в редакції Закону від 18.02.97 р. № 77/97-ВР.
10. *Закон України* “Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб’єктів малого підприємництва” від 03.07.98 № 727/98.
11. *Закон України* “Про фіксований сільськогосподарський податок” від 17.12.98 320-XIV.
12. *Декрет Кабінету Міністрів України* “Про акцизний збір” від 26.12.92 № 18-92.
13. *Декрет Кабінету Міністрів України* “Про місцеві податки і збори” від 20.05.93 № 56-93.
14. *Буряк П. Ю., Беркита К. Ф., Ярема Б. П.* Податкова система: теорія і практика застосування активних методів навчання: Навч. посіб. — К.: ВД “Професіонал”, 2004. — 224 с.
15. *Гриджина М. В., Вдовиченко Н. И., Калина А. В.* Налоговая система Украины: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2003. — 144 с.
16. *Крисоватий А. І. Десятнюк О. М.* Податкова система: Навч. посіб. — Тернопіль: Карт-Бланш, 2004. — 331 с.
17. *Олійник О. В., Філон І. В.* Податкова система: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2006. — 456 с.
18. *Податкова система / С. М. Онисько та ін.* — Львів: Магнолія — плюс, 2004. — 327 с.
19. *Податкова система та податкова політика: Навч. посіб. / Під заг. ред. В. Б. Захожая та Я. В. Литвиненка.* — К.: ЦНЛ, 2006. — 468 с.

Додаткова

1. *Закон України* “Про гастрольні заходи в Україні” від 10.07.03 № 1115-IV.
2. *Закон України* “Про Державний бюджет України на 2007 рік” від 19.12.06 № 489-V.

3. Закон України “Про державну підтримку малого підприємництва” від 19.10.2000 № 2063-III.
4. Закон України “Про Єдиний митний тариф” від 05.02.92 № 2097-XII.
5. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.2000 № 1533-III.
6. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві і професійного захворювання, що призвело до втрати працездатності” від 23.09.99 № 1105-XIV.
7. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, обумовленими народженням і похованням” від 18.01.01 № 2240-III.
8. Закон України “Про рекламу” в редакції Закону від 11.07.03 № 1121-IV.
9. Закон України “Про розмір внесків на деякі види загальнообов’язкового державного соціального страхування” від 11.01.01 № 2213-III.
10. *Методичні рекомендації про складання регістрів бухгалтерського обліку податкових різниць, валових доходів та валових витрат, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 29.01.07 № 45.*
11. *Положення про порядок розрахунку податкових різниць за даними бухгалтерського обліку, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 29.12.06 № 1316.*
12. *Порядок ведення реєстру отриманих та виданих податкових накладних, затверджений Наказом Державної податкової адміністрації України від 30.06.05 № 244.*
13. *Василик О. Д.* Податкова система України: Навч. посіб. — К.: Поліграфкнига, 2004. — 447 с.
14. *Гега П. Т., Доля Л. М.* Основи податкового права: Навч. посіб. — К.: Знання, 2001. — 215 с.
15. *Кучерявенко Н. П.* Основи податкового права. — Харьков: Легас, 2001. — 302 с.
16. *Литвиненко Я. В., Якушик І. Д.* Податкові системи зарубіжних країн: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2004. — 208 с.
17. *Мандибуря В. О.* “Тіньова” економіка України та напрями законодавчої стратегії її обмеження. — К.: Парламент. вид-во, 1998. — 136 с.

18. *Мельник П. В.* Розвиток податкової системи в перехідній економіці. — Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. — 362 с.
19. *Міжнародне оподаткування: Навч. посіб.* / За ред. Ю. Г. Козака, В. М. Сліпа. — К.: Центр навч. літ-ри, 2003. — 550 с.
20. *Орлюк О. П.* Фінансове право: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 528 с.
21. *Смит Адам.* Исследование о природе и причинах богатства народов. — М.: Наука, 1993. — 572 с.
22. *Соколовська А. М.* Податкова система України: теорія та практика становлення. — К.: НДФІ, 2001. — 372 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Податкова система”	5
Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів.....	6
Зміст матеріалу для самостійного вивчення дисципліни.....	7
Список літератури.....	39

МАУП

Зам. № ВКЦ-3413
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП